

Випуск 3

Сьогодні у випуску:

Стор. 2-3

Дорожня карта дитини з особливими освітніми потребами (рекомендації батькам)

Стор. 4

Що таке команда супроводу

Стор. 4-5

Функції членів команди супроводу

Стор. 6-7

Ресурсна кімната як додатковий інструмент для нормалізації психічного та фізичного здоров'я дітей з особливими освітніми потребами

Стор. 7-8

Знайомство фахівців з сім'єю, в якій виховується дитина з особливими освітніми потребами

Стор. 9

Прийоми, які допоможуть учителю інклюзивного класу

Стор. 10

Батьки про синдром Дауна

Вісник

Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру

*«Ваша робота—це ви!
Поки ви не наповните себе по вінця, вам нічого віддати іншим»*

Ральф Емерсон

ШАНОВНІ ОСВІТЯНИ!

Щиро вітаємо Вас з професійним святом! Висловлюємо Вам сердечну вдячність за невтомну працю, за великий талант і покликання сіяти мудрість і знання, за любов до дітей. Ваші серця завжди наповнені співчуттям, добротою і милою приємністю. Цими чудовими якостями Ви щедро ділитесь з дітьми. Вам вірять, Вас люблять і шанують. Ви здійснюєте зв'язок часів, продовжуючись у своїх учнях.

Бажаємо Вам, дорогі вчителі, відчуття повноти і неповторності життя, здоров'я, невичерпних творчих сил, натхнення, щастя! Хай завжди щедрою буде освітянська нива, а в усіх Ваших починаннях будуть супутниками успіх і удача!

Колектив фахівців Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру

ДОРОЖНЯ КАРТА ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Шановні батьки! Відповідно до вимог сьогодення, державної підтримки та завдань сучасної освіти в дошкільних та загальноосвітніх закладах м. Старокостянтинів ведеться активно робота щодо впровадження інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами. Для вас - дорожня карта - відповіді на запитання, які цікавлять батьків та громадськість стосовно розуміння інклюзії та алгоритму дій батьків дітей з особливими освітніми потребами.

1. Основні терміни та законодавча база Що таке інклюзія?

Інклюзія (від англ. inclusion — включення) — процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, і насамперед тих, що мають труднощі у фізичному чи розумовому розвитку. Він передбачає розробку і застосування таких конкретних рішень, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь в академічному і суспільному житті. При інклюзії всі зацікавлені сторони повинні брати активну участь для отримання бажаного результату. Інклюзія — це процес реального включення дітей з особливими потребами, з інвалідністю в активне суспільне життя і однаковою мірою необхідна для всіх членів суспільства.

Що таке інклюзивне навчання?

Інклюзивне навчання — це система освітніх послуг, що базується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, яка передбачає навчання в умовах загальноосвітнього закладу.

З метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти інклюзивні освітні заклади повинні адаптувати навчальні програми та плани, методи та форми навчання, використан-

ня існуючих ресурсів, партнерство з громадою до індивідуальних потреб дітей з особливими освітніми потребами.

Діти з особливими освітніми потребами

Діти з особливими освітніми потребами - діти сліпі та із зниженим зором, глухі та із зниженим слухом, з тяжкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, діти із складними вадами розвитку (у тому числі діти з розладами аутистичного спектру).

Головна мета створення інклюзивних груп та класів – задоволення соціальних та освітніх потреб, організація корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю.

2. Висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру Старокостянтинівської міської ради Хмельницької області надається дитині з особливими потребами після консультації тільки у присутності батьків, в якому вказана рекомендована форма навчання та розвитку на основі потреб дитини.

(Продовження
поч. див. на стор.4)

3. Співбесіда в освітньому закладі.

Директору освітнього закладу подається і обов'язково реєструється Заява на зарахування дитини і висновок ІРЦ, обов'язковий на даний час документ, підтверджуючий потреби дитини. Уточняється термін часу для узгодження дій з управлінням (відділом) освіти для відкриття інклюзивної групи та зарахування дитини до освітнього закладу, можливість створення умов для перебування дитини, безпечного навчального середовища, забезпеченість спеціалістами тощо. Якщо директор освітнього закладу відмовляється прийняти дитину до садочка або школи, він повинен надати батькам письмову відмову зі вказівкою причин відмови. Батьки звертаються до відділу (управління) освітою з проханням вирішити питання організації інклюзивного навчання дитини (додають копію зареєстрованої заяви та відмову директора освітнього закладу).

4. При відсутності інклюзивної групи у садочку, інклюзивного класу школи керівник подає клопотання до органу управління освітою (відділу) щодо її відкриття та необхідності створення відповідних умов для забезпечення повноцінного навчання дитини (у закладах дошкільної освіти, інклюзивні групи відкриваються, як правило, з вересня).

5. Органи управління освітою приймають рішення щодо створення необхідних умов перебування дитини з особливими потребами в освітньому закладі. У разі неможливості створення таких умов, місцеві органи освіти можуть запропонувати батькам інший дошкільний заклад, в якому створені умови, або є можливість їх створити.

6. Перелік документів при влаштуванні дитини з особливими потребами у заклади освіти до заяви батьків або осіб, які їх замінюють, додаються:

- медична довідка з висновком лікаря, що дитина може відвідувати освітній заклад;
- довідка дільничного лікаря про епідеміологічне оточення;
- свідоцтво про народження;

- висновок ІРЦ;
- якщо дитина з інвалідністю - відповідні підтверджуючі документи або копії посвідчення особи, яка одержує державну соціальну допомогу, відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам»;
- копія індивідуальної програми реабілітації дитини-інваліда;
- направлення місцевого органу управління освітою (заклади дошкільної освіти).

7. При зарахуванні до освітнього закладу складається індивідуальна програма розвитку дитини. На основі висновку і рекомендацій ІРЦ її розробляє група фахівців освітнього закладу з обов'язковим залученням батьків.

До планування роботи з дитиною із особливими освітніми потребами можуть залучатися фахівці ІРЦ, навчально-реабілітаційних центрів, інших навчальних закладів.

8. Для забезпечення особистісно-орієнтованого підходу та організації корекційної роботи в інклюзивній групі штатним розписом в заклад передбачається: 1 ставка асистента вихователя на 1 інклюзивну групу; 1 ставка асистента вчителя на інклюзивний клас. За письмовою заявою батьків, або осіб, що їх замінюють, адміністрація освітнього закладу надає дозвіл доступу до освітнього процесу асистента дитини з особливими потребами на громадських (волонтерських) засадах або за рахунок коштів громадських організацій та інших джерел не заборонених законодавством. (Медична книжка для асистента дитини - обов'язкова і зберігається у медичному кабінеті).

9. Протипоказаннями для прийому дітей до інклюзивних груп та класів закладів освіти є:

- III і IV ступені порушень функцій організму, які не сумісні з перебуванням дитини в організованому колективі;
- всі хвороби у гострому періоді, хронічні хвороби в стадії загострення, всі хвороби, які потребують стаціонарного лікування, гострі інфекційні захворювання до закінчення строку карантину.

ЩО ТАКЕ КОМАНДА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ

З метою забезпечення ефективності освітнього процесу дітей з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, утворюється команда психолого-педагогічного супроводу (далі – КППС).

Психолого-педагогічний супровід – це комплексна система заходів з організації освітнього процесу і розвитку дитини, передбачена ІПР.

Основні завдання КППС супроводу:

- збір інформації про особливості розвитку дитини, її інтереси, труднощі, освітні потреби на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання ІПР;
- визначення напрямків психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, що можуть бути надані в межах закладу освіти на підставі висновку ІРЦ, і забезпечення надання цих послуг;
- розроблення ІПР (індивідуальна програма розвитку) і моніторинг

її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини;

- надання методичної підтримки педагогічним працівникам з організації інклюзивного навчання;
- створення належних умов для інтеграції дітей з ООП в освітнє середовище;
- проведення консультативної роботи з батьками дітей з ООП щодо особливостей їхнього розвитку, навчання і виховання;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників, батьків дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини, формування дружнього і неупередженого ставлення до дітей з ООП.

Склад команди психолого-педагогічного супроводу визначається з урахуванням освітніх потреб дитини з ООП.

Постійні учасники КППС в ЗДО:

- * директор або вихователь-

методист;

- * вихователь;
- * асистент вихователя;
- * практичний психолог;
- * соціальний педагог;
- * вчитель-дефектолог;
- * вчитель-реабілітолог;
- * батьки дитини з ООП.

Постійні учасники КППС в ЗСО:

- * директор або заступник директора з НВР;
- * вчитель початкових класів (класний керівник);
- * вчителі;
- * асистент вчителя;
- * практичний психолог;
- * соціальний педагог;
- * вчитель-дефектолог;
- * вчитель-реабілітолог;
- * батьки дитини з ООП.

Залучені фахівці:

- медичний працівник закладу освіти;
- лікар;
- асистент дитини;
- спеціалісти системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо.

Функції членів команди психолого-педагогічного супроводу

<p>Адміністрація закладу освіти (директор або заступник директора з навчально-виховної роботи/вихователь-методист)</p>	<p>формування складу Команди супроводу; призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР; організація роботи Команди супроводу; контроль за виконанням висновку ІРЦ; залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП; контроль за виконанням завдань учасниками Команди супроводу своїх функцій; розроблення спільно з іншими учасниками Команди супроводу індивідуального навчального плану дитини з ООП; залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР; оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР; моніторинг виконання ІПР.</p>
<p>Вчитель початкових класів (класний керівник), вчителі предметів/вихователь</p>	<p>забезпечення освітнього процесу дитини з ООП з урахуванням особливостей її розвитку та ІПР; підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП, її сильні сторони та потреби; результати виконання дитиною навчальної програми/освітнього плану; участь у підготовці індивідуального навчального плану дитини з ООП; розробка індивідуальної навчальної програми в закладі загальної середньої освіти та індивідуального освітнього плану в закладі дошкільної освіти; визначення спільно з іншими педагогічними працівниками рівня Досягнення кінцевих цілей навчання; передбачених ІПР; створення належного мікроклімату в колективі; надання інформації батькам про стан засвоєння навчальної програми/освітнього плану дитиною з ООП.</p>

(Продовження таблиці
поч. див. на стор. 2)

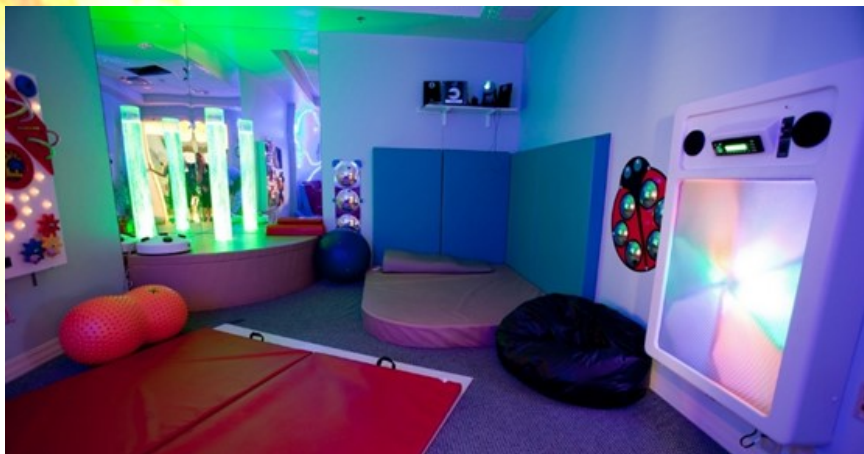
Практичний психолог	вивчення та моніторинг психічного розвитку дитини з ООП; психологічний супровід дитини з ООП; надання корекційно-розвиткових послуг дитині з ООП згідно з ІПР ¹ ; надання рекомендацій, консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам закладу освіти у роботі з дитиною з ООП; консультативна робота з батьками дитини з ООП; просвітницька робота щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.
Соціальний педагог	соціально-педагогічний патронаж дитини з ООП та її батьків; виявлення соціальних проблем, які потребують негайного вирішення, при потребі, направлення до відповідних фахівців з метою надання допомоги; вивчення соціальних умов розвитку дитини з ООП; соціалізація дитини з ООП, адаптація її у новому колективі; інформування дитини з ООП та її батьків про мережу закладів позашкільної освіти, залучення дитини до участі в гуртках, секціях з урахуванням її можливостей; надання рекомендацій учасникам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції дитини з ООП в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату в дитячому колективі, подолання особистісних, міжособистісних конфліктів; захист прав дитини з ООП, за відповідним дорученням представлення її інтересів у відповідних органах та службах.
Вчителі-дефектологи (вчитель-логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, олігофренопедагог), вчитель-реабілітолог:	надання корекційно-розвиткових послуг дитині з ООП, згідно ІПР; моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку дитини, згідно ІПР; надання рекомендацій педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей в процесі навчання, технології для досягнення кінцевих цілей навчання, визначених в ІПР та застосування адаптацій (модифікацій); консультативна робота з батьками дитини з ООП;
Асистент вчителя/вихователя	спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб; участь в організації освітнього процесу дитини з ООП; участь у розробці ІПР; участь у підготовці індивідуального навчального плану та індивідуальної навчальної програми/індивідуального освітнього плану (для закладів дошкільної освіти); адаптація освітнього середовища; навчальних Матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП; оцінка спільно з вчителем/вихователем рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР; підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу за результатами спостереження за дитиною щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб; надання інформації батькам, педагогічним працівникам щодо особливостей розвитку дитини з ООП.
Батьки дитини з ООП	доведення інформації про дитину (стиль, спосіб навчання, успіхи, труднощі у виконанні домашніх завдань); прийняття участі у роботі Команди супроводу, в тому числі залучення до складання ІПР; створення умов для навчання, виховання та розвитку дитини.
Медичний працівник закладу освіти:	інформування учасників Команди супроводу про стан здоров'я дитини та її психофізичні особливості; за необхідністю, здійснює збір додаткової інформації від батьків, закладу охорони здоров'я щодо стану здоров'я дитини.

РЕСУРСНА КІМНАТА ЯК ДОДАТКОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ ПСИХІЧНОГО ТА ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Створення інклюзивного простору - це не тільки навчання особливих дітей в навчальних закладах, а, насамперед, створення комфортних умов для отримання освітніх послуг.

У процесі роботи з учнями, які мають особливі освітні потреби, першим кроком у навчальному закладі є створення комфортного простору для соціалізації та адаптації до навчального процесу. Виходячи із зони комфорту, яку діти мають в рідних стінах домівки, і потрапляючи в нову психотравмуючу ситуацію, де відсутні близькі люди, вони отримують психотравму, пов'язану з освоєнням нового простору і нових рамок. Для зменшення психоемоційної напруги і для легшої адаптації рекомендовано створювати

ми, то місце має бути облаштоване до вимоги нормативних актів робочої зони такої дитини. Якщо потрібно, також організують зону асистента, яка не повинна складати дискомфорту для інших учасників навчального процесу.

У час високого розвитку комп'ютерних технологій різноманітні гаджети стали невід'ємною складовою нашого повсякдення. Застосовуючи **мультимедійне та інтерактивне обладнання** у роботі з учнями, можна зробити заняття не тільки яскравим, а й ефективним та продуктивним. Навчальний процес з використанням інформаційних технологій поживляє навчальний процес, розвиває логіку та мислення, підвищує зацікавленість і мотивацію.

Продовження на стор. 7

ти комфортні умови для переходу від ігрової діяльності до навчальної. Одним із найкращих методів соціалізації є створення ресурсних кімнат. Основною функцією ресурсної кімнати є збереження психоемоційного стану учнів з різними нозологіями та школярами без особливих освітніх потреб і створення у такій групі позитивного мікроклімату.

Зонування ресурсної кімнати

Умовно ресурсну кімнату можна поділити на зони: навчальну, ігрову або зону відпочинку, куток сенсорної розрядки.

Навчальна зона містить робоче місце вчителя та індивідуальне місце учня. Якщо це учень з особливими освітніми потреба-

Знання, донесені дітям в зоні навчального і фізичного комфорту, надовго запам'ятовуються, а психічне здоров'я буде збережене!

Ігрова зона або зона відпочинку є однією з важливих ланок для збереження психічного здоров'я. По можливості, за умови достатньої наявності простору, її можна поділити на декілька центрів діяльності: пізнавальний, художньо-творчий, ігровий.

У вільний від навчання час учень зможе проявитись у цікавому для нього середовищі. Для наповнення простору варто використовувати екологічний, багатофункціональний, безпечний інструментарій та навчальні засоби.

Ігровий центр діяльності - важливий простір ресурсної кімнати, у якому варто також передбачити:

- умови для піщаної терапії,
- сухий басейн з підсвіткою та кульками,

- пуфи різних форм та кольорів,
- спеціальні тренажери.

Куток сенсорної розрядки бажано облаштувати в окремій кімнаті або ж утворити зонуванням в рамках існуючого приміщення. Ця територія може використовуватись двоюко:

- для стабілізації психологічного стану учнів,

Психологічний аспект

ЗНАЙОМСТВО ФАХІВЦІВ З СІМ'ЄЮ, В ЯКІЙ ВИХОВУЄТЬСЯ ДИТИНА З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Останнім часом в Україні відбулися зрушення у сфері освіти; фахівці, вивчаючи особливості дітей з різноманітними особливостями розвитку, дійшли висновків щодо необхідності створення спеціальних корекційно-педагогічних умов для навчання і виховання; удосконалюється модель інклюзивної освіти.

Але основний тягар з виховання, навчання і соціальної адаптації дитини з ООП все ж таки лягає на плечі батьків.

Трагедія сім'ї полягає в тому, що до певного моменту в ній виховується звичайна, здорова дитина, на неї покладаються великі надії й очікування. А коли дитині виповнюється 3-4 роки, самі батьки, члени родини, знайомі починають помічати деякі особливості в розвитку малюка.

Коли ж нарешті дитині ставлять діагноз (а це відбувається іноді навіть тільки в 5-6 років), батьки в один момент втрачають свою мрію про ідеальну дитину, руйнується все, про що думали і планували. Іноді батьки виходять з кабінету лікаря тільки з спис-

ком препаратів і туманним уявленням про майбутнє.

Перша реакція сім'ї – шок, період сліз і розгубленості.

Із цього моменту сім'я знаходитиметься в стані так званого хронічного стресу. Настають періоди поліпшення або погіршення - залежно від прогресу чи регресу розвитку їхньої дитини з особливими освітніми потребами. Найчастіше члени родини змушені самостійно справлятися зі своїми проблемами, не отримуючи підтримки ззовні. Штучно ізолюючи себе від сформованого кола спілкування, через острах осуду оточуючих, сім'я ускладнює свої проблеми. Що ж може дати аутистичній дитині родина, яка перебуває в такому стані?

Сім'я самотужки змушена вирішувати проблеми лікування і навчання «особливої дитини», турбуватися про її безпеку, розвиток її домінуючих здібностей, фінансування всіх витрат, часом непосильних з тієї причини, що працювати може тільки один з батьків.

Фахівцям-педагогам вкрай необхідно враховувати, плануючи свою роботу, такі моменти:

1. Психологічний рівень. Відвідування лікарів і постановка діагнозу, що підтверджує порушення в розвитку дитини, - причина сильного стресу. Набуття нових життєвих цінностей розтягується на тривалий період, що безпосередньо пов'язане з особливостями особистості батьків, характером порушення розвитку дитини і реакцією оточуючих.

2. Соціальний рівень. Сім'я, яка виховує дитину з порушеннями розвитку, стає замкнутою, вибірковою в контактах. Вона звужує коло знайомих і обмежує спілкування з родичами через стан дитини, застерігаючись нерозуміння з боку оточуючих. Матері дітей з особливостями розвитку найчастіше змушені залишити роботу за спеціальністю, і близько третини шлюбів розпадається.

3. Соматичний рівень. Переживання часто перевищують рівень стерпних навантажень, що призводить до різних соматичних захворювань, вегетативних розладів.

Для батьків характерні прояви депресивної симптоматики, неврози, захворювання ендокринної системи.

Основне завдання – допомогти батькам прийняти ситуацію і своїх дітей такими, якими вони є. Змінити погляд на свою проблему - сприймати її не як «хрест», а як «особливе призначення».

Необхідно:

навчити батьків допомагати і підтримувати один одного;

допомогти позбутися відчуття відокремленості та самотійності в їхньому горі;

допомогти подолати тривогу і страх ;

допомогти у формуванні адекватної оцінки психічного стану їхньої дитини.

Поступова організація співробітництва і допомоги сім'ї:

⇒залучання рідних до навчально-освітнього процесу;

⇒переконавання членів сім'ї в тому, що саме їхньої підтримки дуже потребує дитина;

⇒формування захопленості батьків процесом розвитку дитини;

⇒демонстрація батькам існування щоден-

них маленьких, але дуже важливих для дитини досягнень;

⇒навчання моделей роботи з дитиною, що включає виконання завдань педагога;

⇒розкриття перед членами родини можливостей особистого пошуку підходів до навчання, особистої участі в дослідженні здібностей дитини;

⇒навчання батьків різноманітних форм взаємодії з дитиною;

⇒навчання батьків створювати ситуацію успіху як для дитини, так і для них особисто.

Навчаючи особливу дитину, фахівцю-педагогу варто не забувати, що найчастіше буває два варіанти родин: ті, що роблять дитину з ООП центром свого життя, і ті родини, що намагаються ігнорувати проблему. Обидва варіанти є неправильними як для самої родини, так і для дитини.

Ігнорування проблеми – захисна реакція на відсутність знань, як вчити та виховувати особливу дитину. Таким батькам необхідно поступово пояснювати, як вони самотійно можуть навчати дитину та максимально залучати членів родини під час занять з фахівцем. Сформувати реальне уявлення про стан дитини та дати інструмент для взаємодії з нею необхідним для родин, що в ігноруванні знаходять свій порятунок.

Інший варіант: коли дитина стає центром родинного всесвіту. У цьому випадку, можливо, має місце гіперопіка над дитиною і у членів родини немає часу на особисте життя. Вкрай важливо навчити родину правильно розраховувати свої сили та увагу.

Виховання дитини з особливими освітніми потребами - важка щоденна праця, яка не має гарантованого результату, тому такій родині необхідна зовнішня підтримка.

Важливо, щоб у батьків була надія - надія на майбутні можливості їхньої дитини. Якщо із самого початку батьки є активними учасниками навчання дитини, використовують прості і доступні методики, ми маємо ефективність наших рекомендацій.

А головне, за правильної організації взаємодії з батьками ми отримуємо експертів, які краще за всіх знають дитину і зможуть бути помічниками в освітньому процесі.

Прийоми, які допоможуть учителю інклюзивного класу

Командна робота - на всіх рівнях

Адаптація в класі дитини з особливими освітніми потребами - турбота не тільки вчителя. Серед найважливіших її учасників - батьки такого учня. Перед приходом дитини потрібно підготувати клас - і це не тільки про обладнання приміщення. Мова про психологічний комфорт, атмосфері дружелюбності. Починати роботу краще з сімей. Для батьків слід проводити тренінги, перегляд фільмів про інклюзивне навчання або про такі ж особливості здоров'я, які є у нового учня. Спільної повинна бути і робота всіх дітей в класі. Адже інклюзія - підхід, при якому кожен учень повинен стати важливим для команди, незалежно від його особливостей. При такій установці учні починають підтримувати і вчитися один у одного.

Робити комунікативні паспорти

Від імені дитини прописуються всі інтереси, здібності, хобі, а також що не подобається і як зручно комунікувати. Починається паспорт привітанням: «Я - Боря, мені 7 років, всім привіт!». Там можуть бути наступні розділи: загальна інформація про учня, «Як я спілкуюся», «Самообслуговування», «Мобільність», «Мої інтереси», «Важливо» (як допомогти під час нападів, обов'язкові режимні моменти - наприклад, необхідність приймати інсулін в випадку діабету I типу). Варто прикрасити паспорт малюнками, піктограмами, фото.

Коли вчителі ознайомлюються з паспортом, вони починають орієнтуватися на досягнення дитини, краще відчувати індивідуальність. Добре до збору даних і оформлення залучити всіх фахівців, які працюють з дитиною та сім'ю.

Привчати учнів, що різноманітність - це норма

Діагнози, як правило, очевидні для дітей: особливості пересування при ДЦП, протези, слухові апарати, окуляри зі спеціальними лінзами. Тому вчитель повинен все чесно і доступно для їх розуміння пояснити ще до появи дитини з ООП (особливими освітніми потребами).

Варто запропонувати учням таку гру: відчути, як відчуває себе однокласник. Якщо у нього є проблеми із зором, можна всім зав'язати очі і попросити походити так. Якщо він не використовує мову через певні особливості розвитку - спробувати мовчки донести до інших свою думку. Це значно знижує критичне ставлення до зовнішніх особливостей як до чогось дивакуватого.

Всі діти мають право вчитися разом, незалежно від відмінностей, що існують між ними.

Спіратися на сильні сторони

Змінилася парадигма сучасного учня. Засвоїти знання - більше не головна мета, важливіше користуватися ними і створювати щось нове. Ерудиція така ж важлива, як і креативність. Жодна особливість в розвитку не позбавляє людину творчих здібностей, кожен може згенерувати нову ідею. Тому є те, що варто створювати разом всім учням, а спиратися краще на сильні сторони кожного з них. Що вміє дитина з ООП? Що йому добре вдається?

Навіть на рівні мови акцент краще робити не на тому, чого немає, або неспроможності, а на тому, що є: наприклад, замість «не може ходити» говорити «користується коляскою».

♥♥♥
Якщо ти складаєш
враження про людину
ТІЛЬКИ на основі її
ДІАГНОЗУ, то втрачаєш
можливість дізнатися
про її вміння, красу
та УНІКАЛЬНІСТЬ.

ТЕЛЕФОН:
(068)936-63-19

ЕЛ. ПОШТА:
SK-IRC@I.UA

АДРЕСА:
М. СТАРОКОСТЯНТИНІВ,
ВУЛ. ДОВЖЕНКА Б. 3, К. 1

Редакційна колегія:
Лівінцова Т.В.
Стаєнна Т.С.
Пастух А.І.
Кулик М.М.

Старокостянтинівський
інклюзивно-ресурсний
центр

Батьки про синдром Дауна...

"Жовтень - визнаний в світі місяцем інформування про синдром Дауна.

Люди з синдромом Дауна - це люди, що народилися з зайвою хромосомою. Зазвичай стандартний набір хромосом - 46, а у людей з синдромом Дауна їх 47. Дитина з синдромом Дауна може народитися абсолютно в будь-якій сім'ї, незалежно від здоров'я, віку, рівня освіти, способу життя батьків. Це не спадкова закономірність, це просто ймовірна випадковість, з періодичністю 1 на 800 новонароджених. Вперше цю особливість описав лікар Джон Ленгдон Хейдон Даун, тому синдром і названий його іменем. Ця додаткова хромосома робить її носіїв в чомусь особливими, чимось іншими, але в цілому це такі ж люди, як і всі, кожен зі своїми потребами, бажаннями, мріями, хтось має талант до музики, хтось до спорту, хтось до вивчення іноземних мов, хтось до математики. Серед людей з синдромом Дауна є актори, моделі, спортсмени, художники, музиканти!

Полюся народилася 10 листопада... Вона дуже талановита дівчинка. Змалечку любить співати. Приймає участь у конкурсах...ходить в музичну та художню школи. А також різні гуртки. Навчається в 6-ому класі. Дуже дружелюбна та комунікабельна дівчинка. Її любов до всіх щира і відверта.

Вона живе та радіє життю, як і всі діти! Люблю її безмежно..."

Мама Ольга Даліда-Єрмакова

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1342717096231038&id=100014782806662

Якщо ти хочеш допомогти
дитині стати КРАЦОЮ...

Дозволь їй ПІДСЛУХАТИ гарні речі,
які ти говориш про неї іншим людям